

Ви переглядаєте подані до Національного банку зауваження і пропозиції до проекту постанови Правління Національного банку України "Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України з питань готівкового обігу" від заінтересованих осіб. Національний банк не несе відповідальності за зміст інформації, викладеної заінтересованими особами. Національний банк не може бути притягнутий до відповідальності за таку інформацію.

Норма оприлюдненого проекту акта Національного банку України (зазначається структурна одиниця проекту акта, до якого надаються зауваження та пропозиції та текст норми проекту акта)	Зауваження і пропозиції заінтересованих осіб	Обґрунтування зауважень і пропозицій заінтересованих осіб	Найменування юридичної особи / прізвище, власне ім'я, по батькові фізичної особи, яка надала зауваження і пропозиції	Ідентифікаційний код юридичної особи в Єдиному державному реєстрі підприємств та організацій України, електронна пошта юридичної особи / електронна пошта фізичної особи	Дата і час подання
1	2	3	4	5	6
Зміни до Інструкції про порядок організації касової роботи банками та проведення платіжних операцій надавачами платіжних послуг в Україні, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 25 вересня 2018 року № 103 (зі змінами)					
IV. Вимоги щодо порядку оброблення банкнот (монет) національної валюти					
56. Банк (філія, відділення) забезпечує контроль за результатами налаштування обладнання для автоматизованого оброблення банкнот та експертну оцінку якості сортування банкнот відповідно до встановлених критеріїв оцінки якості сортування банкнот. Налаштування обладнання для автоматизованого оброблення банкнот та експертну оцінку якості сортування банкнот здійснюється з використанням банкнот, попередньо підготовлених банком (філією, відділенням) відповідно до критеріїв оцінки якості сортування банкнот, із урахуванням описів ознак банкнот, розміщених на сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку.	<i>Абзац перший пункту 56 – без зауважень.</i>		Юридична особа: АТ "ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК"	ЄДРПОУ: 14282829. (info@fuib.com)	04.07.2025

Національний банк здійснює контроль за якістю сортування придатних/не придатних до обігу банкнот гривні банку, відсортованої автоматизованим способом на власному обладнанні банку для автоматизованого оброблення банкнот. Національний банк з метою забезпечення контролю за якістю сортування банком придатних до обігу банкнот гривні здійснює відбір (вибірку) з операційної каси пачок банкнот гривні, що пройшли автоматизоване оброблення в банку і повторно випускаються в обіг (з оформленням акта у двох примірниках), та приймання цієї готівки Національним банком у встановленому порядку на безоплатній основі. Національний банк під час перерахування не придатних до обігу банкнот гривні на автоматизованих системах оброблення банкнот здійснює контроль за якістю сортування цієї готівки. Національний банк під час оцінки якості сортування банкнот банку, відсортованих Національним банком на автоматизованих системах оброблення банкнот гривні, допускає відхилення для придатних до обігу в межах 20% (від обсягу вибірки, що перевіряється), у разі віднесення банкнот до іншої категорії якості. Національний банк за результатами	<i>Пропонуємо викласти абзац другий пункту 56 в наступній редакції:</i> Національний банк здійснює контроль за якістю сортування придатних/не придатних до обігу банкнот гривні банку, відсортованої автоматизованим способом на власному обладнанні банку для автоматизованого оброблення банкнот. Національний банк з метою забезпечення контролю за якістю сортування банком придатних до обігу банкнот гривні здійснює відбір (вибірку) з операційної каси пачок банкнот гривні, що пройшли автоматизоване оброблення в банку і повторно випускаються в обіг (з оформленням акта про відбір (вибірку) у двох примірниках), та приймання цієї готівки Національним банком у встановленому порядку на безоплатній основі. Національний банк під час перерахування не придатних до обігу банкнот гривні на автоматизованих системах оброблення банкнот здійснює контроль за якістю сортування цієї готівки. Національний банк під час оцінки якості сортування банкнот банку, відсортованих Національним банком на автоматизованих системах оброблення банкнот гривні, допускає відхилення для придатних до обігу в межах 20% (від обсягу вибірки, що перевіряється), у разі віднесення банкнот до іншої категорії якості.				
--	---	--	--	--	--

перевірки якості сортування придатних до обігу/зношених банкнот складає акт, у якому відображає дані щодо якості сортування з докладним описом невідповідності.	<i>Пропонуємо не видаляти абзац 3 пункту 56 для можливості документального оформлення результатів перевірки якості сортування готівки і можливості інформування банків та викласти його в наступній редакції:</i> Національний банк за результатами перевірки якості сортування придатних до обігу/зношених банкнот складає акт, у якому відображає дані щодо якості сортування з докладним описом невідповідності.				
64. Банк (філія, відділення) кожні 10 корінців банкнот формує в пачку по 1000 аркушів одного номіналу і зразка, яка споряджається верхньою та нижньою накладками з картону. На верхній накладці пачки, сформованої вручну або на автоматизованих системах оброблення банкнот, крім реквізитів, визначених підпунктом 1 пункту 63 розділу IV цієї Інструкції, після реквізиту “номінал” у нижньому лівому куті проставляється реквізит “зразка _____ року”, “зразка до 2003 року”, або “зразків 2003 – 2007 років випуску”, або “зразків 2014 та наступних років випуску”. У верхньому правому куті бандеролей та накладки пачки не придатних до обігу банкнот проставляється штамп “зношені”.	Пропонуємо переглянути можливість виключення з Інструкції №103 вимог щодо сортування придатних та не придатних до обігу банкнот за зразками по рокам випуску. Відповідно виключити вимоги з розділу IV п.64 та розділу V п.94, які регламентують проставлення на накладках пачок банкнот/супровідному ярлику до касети з банкнотами реквізиту про рік випуску (“зразка _____ року”, “зразка до 2003 року”, “зразків 2003 – 2007 років випуску”, “зразків 2014 та наступних років випуску”).	Виключення такої вимоги пришвидшить процес оброблення готівки та прискорить процес вивезення не придатних до обігу банкнот для утилізації в НБУ, що значно зменшить залишки такої готівки в сховищах(сейфах) банків.	Юридична особа: АКЦІОНЕРНИЙ БАНК «ПІВДЕННИЙ»	ЄДРПОУ: 20953647, (alona.biryukova@pivden ny.ua)	04.07.2025 14:20:46
64. Банк (філія, відділення) кожні 10 корінців банкнот формує в пачку по 1000 аркушів одного номіналу і зразка, яка споряджається верхньою та нижньою накладками з картону. На верхній накладці пачки, сформованої	64. Банк (філія, відділення) кожні 10 корінців банкнот формує в пачку по 1000 аркушів одного номіналу і зразка, яка споряджається верхньою та нижньою накладками з картону. У верхньому	Оскільки в обігу залишаються лише банкноти зразків 2014 та наступних років випуску, пропонуємо розглянути можливість не проводити додаткове маркування пачок банкнот.	Юридична особа: АТ «Укресімбанк»	ЄДРПОУ: 00032112, (bank@eximb.com)	08.07.2025

вручну або на автоматизованих системах оброблення банкнот, крім реквізитів, визначених підпунктом 1 пункту 63 розділу IV цієї Інструкції, після реквізиту “номінал” у нижньому лівому куті проставляється реквізит “зразка _____ року”, “зразка до 2003 року”, або “зразків 2003 – 2007 років випуску”, або “зразків 2014 та наступних років випуску”. У верхньому правому куті бандеролей та накладки пачки не придатних до обігу банкнот проставляється штамп “зношені”.	правому куті бандеролей та накладки пачки не придатних до обігу банкнот проставляється штамп “зношені”.				
V. Порядок видачі (приймання) Національним банком банкнот у касетах банкам, їх філіям та відділенням (від банків, їх філій та відділень)					
Відсутній	<i>Пропонуємо викласти п. 80 у наступній редакції:</i> 80. Національний банк визначає один із таких способів роботи з банком (філією, відділенням) із застосуванням касет: 1) за банком (філією, відділенням) закріплюється певна кількість касет, видача яких оформляється актом про приймання-здавання/Описом цінностей. Обмін касет на таку саму їх кількість проводиться під час видачі (приймання) банкнот; 2) банку (філії, відділенню) видаються банкноти в касетах із подальшим їх поверненням до Національного банку з готівкою або порожніми.	Виходячи з практики роботи, для відображення передачі порожніх касет Національний банк використовує окрім акту про приймання-здавання ще й опис цінностей у національній валюті України, що перевозяться.	Юридична особа: АТ "ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК"	ЄДРПОУ: 14282829, (info@fuib.com)	04.07.2025
94. Супровідний ярлик до касети з банкнотами, сформований банком/інкасаторською компанією/компанією з оброблення готівки, має містити такі реквізити: 1) найменування регіону;	94. Супровідний ярлик до касети з банкнотами, сформований банком/інкасаторською компанією/компанією з оброблення готівки, має містити такі реквізити: 1) найменування регіону;	Оскільки в обігу залишаються лише банкноти зразків 2014 та наступних років випуску, пропонуємо розглянути можливість не проводити додаткове маркування пачок банкнот.	Юридична особа: АТ «Укресімбанк»	ЄДРПОУ: 00032112, (bank@eximb.com)	08.07.2025

2) найменування банку/інкасаторської компанії/компанії з оброблення готівки, що здійснював/здійснювала пакування касети; 3) напис “зношені, невідсортовані” – у разі необхідності; 4) номінал; 5) зразок випуску банкнот (“зразка _____ року”, “зразка до 2003 року”, або “зразків 2003 – 2007 років випуску”, або “зразків 2014 та наступних років випуску”); 6) кількість пачок банкнот; 7) суму цифрами та словами; 8) ідентифікаційний номер індикаторних пломб; 9) дату вкладення пачок банкнот; 10) прізвища, ініціали та підписи пакувальників. На супровідному ярлику, сформованому банком/інкасаторською компанією/компанією з оброблення готівки, а також на індикаторній пломбі допускається наявність графічного елемента штрихкоду.	2) найменування банку/інкасаторської компанії/компанії з оброблення готівки, що здійснював/здійснювала пакування касети; 3) напис “зношені, невідсортовані” – у разі необхідності; 4) номінал; 5) кількість пачок банкнот; 6) суму цифрами та словами; 7) ідентифікаційний номер індикаторних пломб; 8) дату вкладення пачок банкнот; 9) прізвища, ініціали та підписи пакувальників. На супровідному ярлику, сформованому банком/інкасаторською компанією/компанією з оброблення готівки, а також на індикаторній пломбі допускається наявність графічного елемента штрихкоду.				
VI. Касові операції надавачів платіжних послуг/комерційних агентів					
124. Квитанції, що формуються надавачем платіжних послуг/комерційним агентом із використанням платіжних пристроїв за результатами операцій із внесення готівки для зарахування її суми на рахунки, повинні містити такі обов’язкові реквізити: ... Відсутній	124. Квитанції, що формуються надавачем платіжних послуг/комерційним агентом із використанням платіжних пристроїв за результатами операцій із внесення готівки для зарахування її суми на рахунки, повинні містити такі обов’язкові реквізити: ... 8) повний номер мобільного телефону платника [у форматі +380-XX (код оператора)-XXXXXXX (номер мобільного телефону)] (далі – повний				

	номер мобільного телефону платника) у разі ініціювання операції через ПТКС, на який надавач платіжних послуг/комерційний агент надсилає платнику присвоєний одноразовий пароль або повідомляє цей пароль платнику за допомогою телефонного дзвінка для підтвердження операції з внесення готівки на екрані ПТКС; Реквізит квитанції, який визначено в цьому пункті, а також вимога щодо надсилання платнику присвоєного одноразового пароля або повідомлення цього пароля платнику за допомогою телефонного дзвінка для підтвердження операції з внесення готівки на екрані ПТКС, не застосовується надавачем платіжних послуг/комерційним агентом у разі виконання платіжних операцій через ПТКС щодо: – поповнення власного рахунку платника, відкритого в банку або в небанківського надавача платіжних послуг; – переказу коштів на рахунок суб'єкта господарювання, з яким укладено договір про приймання платежів, за умови забезпечення візуалізації на екрані ПТКС інформації про одержувача коштів, вибору платником послуги/платежу, збереження фінансового сліду операції та технічної можливості встановлення номера телефону або іншого унікального ідентифікатора платника; – сплати комунальних послуг, штрафів, податків або інших платежів до бюджету, якщо такі операції здійснюються з використанням РНОКПП або іншого ідентифікатора; – у разі здійснення платежів за послуги паркування, за умови, що такі операції містять унікальний ідентифікатор	Розширення переліку винятків, коли не вимагається використання одноразового пароля при внесенні готівки через програмно-технічні комплекси самообслуговування (ПТКС), зокрема для платежів за послуги паркування обумовлене тим, що оплата за паркування є частиною щоденного функціонування транспортної системи міст. Забезпечення простого, доступного та швидкого способу оплати — критично важливо для підтримки мобільності громадян, уникнення заторів та дотримання правил паркування. У багатьох містах ПТКС є єдиним або основним способом оплати за паркування. Обов'язкова вимога підтвердження через пароль (особливо за відсутності мобільного зв'язку або доступу до SMS) призводить до збоїв, відмови споживачів від послуги або просто робить складним клієнтський сценарій з урахуванням відсутності ризиків. Застосування одноразового пароля ускладнює процес внесення дрібних сум (часто до 50–100 грн) і знижує ефективність самообслуговування. Оплата паркування через ПТКС: - забезпечує прямі надходження до місцевих бюджетів;	Юридична особа: ТОВ «ФІНАНСОВА КОМПАНІЯ «КОНТРАКТОВИЙ ДІМ»	ЄДРПОУ: 35442539	07.07.2025 17:20
--	---	--	---	-------------------------	-----------------------------

... 14) ... Реквізит квитанції, який визначено в підпункті 8 пункту 124 розділу VI цієї Інструкції, а також вимога пункту 124 розділу VI цієї Інструкції, яка зобов'язує надавача платіжних послуг/комерційного агента надсилати платнику присвоєний одноразовий пароль або повідомляти цей пароль платнику за допомогою телефонного дзвінка для підтвердження операції з внесення готівки на екрані ПТКС, не застосовуються надавачем платіжних послуг/комерційним агентом у разі виконання платіжних операцій через ПТКС щодо: сплати податків, штрафів, адміністративних послуг, зборів та інших платежів до бюджету;	транспортного засобу або паркувальної зони, що забезпечує однозначну ідентифікацію платежу.	- сприяє детінізації надходжень у сфері паркування; - підтримує єдину електронну систему обліку, особливо у містах, де впроваджено паркувальні інспекції та відеоконтроль. Платежі за паркування є безризиковими з точки зору фінансового моніторингу, оскільки: - здійснюються на фіксовані рахунки операторів паркування; - не мають ознак дроблення чи уникнення фінансового контролю; - не пов'язані з обігом великих сум або фінансовими послугами третім особам.			
---	--	--	--	--	--

сплати платежів (квартплата та комунальні послуги, стаціонарний телефонний зв'язок, телебачення, електроенергія, газ, інтернет, охорона); оплати квитків для залізничних (включаючи приміські) перевезень; оплати проїзду в міському і приміському транспорті (включаючи оплату електронних квитків для проїзду в такому транспорті); оплати маршрутних пасажирських перевезень; поповнення проїзних і транспортних карт для проїзду в міському і приміському транспорті; оплати послуг мобільного зв'язку в межах надавача платіжних послуг, ураховуючи операції, здійснені через комерційного агента, у сумі, яка не може перевищувати 500 гривень на один номер мобільного телефону або особового рахунку в мобільного оператора України протягом календарного місяця; ...					
Зміни до Правил визначення платіжних ознак та обміну банкнот, розмінних та обігових монет національної валюти України, затверджених постановою Правління Національного банку України від 03 грудня 2018 року № 134 (зі змінами)					
II. Визначення платіжних ознак та критерії обміну банкнот (монет)					
10. Національний банк в сумі, яка менше суми порогової фінансової операції відповідно до Закону України “Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї	<i>Перший абзац п. 10 – без зауважень.</i>		Юридична особа: АТ "ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК"	ЄДРПОУ: 14282829. (info@fuib.com)	04.07.2025

масового знищення” (далі – Закон про запобігання), зобов’язаний з дотриманням вимог законодавства України приймати від фізичних та юридичних осіб зношені монети, що зазначені в пункті 9 розділу II цих Правил, та зношені банкноти з ознаками зношення або пошкодження, що зазначені в підпунктах 1-10 пункту 8 розділу II цих Правил, для обміну на придатні до обігу банкноти (монети). Банк з дотриманням вимог, визначених у пункті 22 розділу III цих Правил, зобов’язаний приймати від фізичних та юридичних осіб зношені монети, що зазначені в пункті 9 розділу II цих Правил, та зношені банкноти з ознаками зношення або пошкодження, що зазначені в підпунктах 1-10 пункту 8 розділу II цих Правил, за всіма видами платежів, для зарахування на рахунки, вклади, акредитиви, виконання платіжних операцій та обміну на придатні до обігу банкноти (монети).	<i>Другий абзац пункту 10:</i> Просимо звернути увагу на суперечливість з нормами, наведеними в п.22 Правил та п.11 Інструкції № 103 в частині операції обміну на придатні до обігу банкноти (монети). Операції обміну на придатні до обігу банкноти (монети) здійснюються в банках без відображення в системах. Це виключає можливість встановлення контролю за сумами обміну та обов’язковість виконання належної перевірки клієнта у випадках та в порядку, визначених законодавством України, якщо сума банкнот (монет), що надаються для обміну, перевищує порогову суму відповідно до Закону про запобігання. Для виконання таких вимог буде потрібно змінити підхід до здійснення операцій обміну на придатні до обігу банкноти (монети) та доопрацювати системи банків для можливості відображення таких операцій в обліку, що вимагає додаткових ресурсів та часу. <i>Третій абзац пункту 10 – без зауважень.</i>				
---	--	--	--	--	--

Юридичні особи зобов'язані без будь-яких обмежень приймати зношені монети, що зазначені в пункті 9 розділу II цих Правил, та зношені банкноти з ознаками зношення або пошкодження, що зазначені в підпунктах 1-4 пункту 8 розділу II цих Правил, за всіма видами платежів та для виконання платіжних операцій, а небанківські фінансові установи, національний оператор поштового зв'язку також для зарахування на рахунки, вклади, акредитиви.					
12. Національний банк в сумі, яка менше суми порогової фінансової операції відповідно до Закону про запобігання, зобов'язаний з дотриманням вимог законодавства України приймати від фізичних та юридичних осіб, банків, інкасаторських компаній/компаній з оброблення готівки для проведення досліджень відповідно до вимог Інструкції про порядок організації касової роботи банками та проведення платіжних операцій надавачами платіжних послуг в Україні, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 25 вересня 2018 року № 103 (зі змінами) (далі – Інструкція № 103): 1) зношені банкноти з ознаками зношення або пошкодження, що зазначені в підпунктах 11-14 пункту 8 розділу II цих Правил;	<i>Пропонуємо викласти перший абзац пункту 12 у наступній редакції:</i> 12. Національний банк в сумі, яка менше суми порогової фінансової операції відповідно до Закону про запобігання, зобов'язаний з дотриманням вимог законодавства України приймати від фізичних та юридичних осіб, банків, інкасаторських компаній/компаній з оброблення готівки для проведення досліджень відповідно до вимог Інструкції про порядок організації касової роботи банками та проведення платіжних операцій надавачами платіжних послуг в Україні, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 25 вересня 2018 року № 103 (зі змінами) (далі – Інструкція № 103): 1) зношені банкноти з ознаками зношення або пошкодження, що зазначені в підпунктах 11-14 пункту 8 розділу II цих Правил; 2) банкноти (монети) з дефектами виробника. ...	Пропонуємо видалити таку норму стосовно банків, оскільки її впровадження буде суперечити зобов'язанню банків вилучати такі банкноти, наведеному у п. 158 Інструкції № 103 та у підпункті 1 пункту 22 розділу III Правил. Крім того, банк має право на виконання таких операцій на підставі Закону про банки і банківську діяльність.	Юридична особа: АТ "ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК"	ЄДРПОУ: 14282829. (info@fuiib.com)	04.07.2025

2) банкноти (монети) з дефектами виробника. Національний банк за результатами досліджень, здійснених за допомогою обладнання для контролю за ознаками справжності та платіжності банкнот (монет), оформляє акт, на підставі якого банкноти (монети) можуть бути визнані платіжними, з дефектами виробника, неплатіжними, навмисно пошкодженими з метою вчинення кримінального правопорушення, пошкодженими під час надзвичайного режиму чи підробленими. Національний банк не відшкодовує підроблені та неплатіжні банкноти (монети).					
III. Обов'язки банку, інкасаторської компанії/компанії з оброблення готівки під час операцій з приймання банкнот (монет)					
22. Банк зобов'язаний: ... 2) за бажанням фізичних та юридичних осіб, на підставі заяви, форма якої встановлена Інструкцією № 103, вилучати з обігу і передавати до Національного банку для досліджень та прийняття висновку банкноти (монети), що викликали сумнів щодо справжності та платіжності; ...	<i>Пропонуємо викласти пункт 22 у наступній редакції:</i> 2) за бажанням фізичних та юридичних осіб, на підставі заяви, форма якої встановлена Інструкцією № 103, вилучати з обігу і передавати до Національного банку для досліджень та прийняття висновку банкноти (монети), що викликали сумнів щодо справжності та платіжності; 		Юридична особа: АТ "ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК"	ЄДРПОУ: 14282829. (info@fuib.com)	04.07.2025

Банк зобов'язаний здійснювати належну перевірку клієнта, уключаючи ідентифікацію та верифікацію клієнта/представника клієнта у випадках та в порядку, визначених законодавством України з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, якщо сума банкнот (монет), що надаються за всіма видами платежів, для зарахування на рахунки, вклади, акредитиви, виконання платіжних операцій, для проведення досліджень та обміну на придатні до обігу банкноти (монети) відповідно до пунктів 10, 13, 15, 20 розділу II цих Правил, перевищує порогову суму відповідно до Закону про запобігання.	Банк зобов'язаний здійснювати належну перевірку клієнта, уключаючи ідентифікацію та верифікацію клієнта/представника клієнта у випадках та в порядку, визначених законодавством України з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, якщо сума банкнот (монет), що надаються за всіма видами платежів, для зарахування на рахунки, вклади, акредитиви, для виконання платіжних операцій, для проведення досліджень та обміну на придатні до обігу банкноти (монети) відповідно до пунктів 10, 13, 15, 20 розділу II цих Правил, перевищує порогову суму відповідно до Закону про запобігання.	Просимо звернути увагу на неможливість виконання норми в частині операції обміну на придатні до обігу банкноти (монети), виходячи з п. 11 Інструкції № 103. Операції обміну на придатні до обігу банкноти (монети) здійснюються в банках без відображення в системах. Це виключає можливість встановлення контролю за сумами обміну та обов'язковість виконання належної перевірки клієнта у випадках та в порядку, визначених законодавством України, якщо сума банкнот (монет), що надаються для обміну, перевищує порогову суму відповідно до Закону про запобігання. Для виконання таких вимог буде потрібно змінити підхід до здійснення операцій обміну на придатні до обігу банкноти (монети) та доопрацювати системи банків для можливості відображення таких операцій в обліку, що вимагає додаткових ресурсів та часу.			
---	--	---	--	--	--